

Viktor Merežko

Sonia Auksinė Rankelė

Vagių karalienės
meilės ir išdavysčių istorija

Iš rusų kalbos vertė
Rytė Janauskaitė

Vilnius, 2012

UDK 821.161.1-31
Ме-184

Versta iš:
Виктор Мережко
Сонька Золотая Ручка
История любви и предательства
королевы воров
Санкт-Петербург, Амфора, 2007

ISBN 978-9955-16-384-8

© Мережко В., 2006
© Vertimas į lietuvių kalbą,
Rytė Janauskaitė, 2012
© „Gimtasias žodis“, 2012

P i r m a d a l i s

1860-ieji. Žydų miesto kapinės skendo žalumoje. Saulėtą vasaros dieną jos panėšėjo į miško pievelę, nusėtą antkapių tarsi kokių pilkų kelmelių. Juodaplaukė ir juodaakė Sura Šeindlia, gal penkiolikmetė mergaitė, stovėjo prie granito antkapio, nemirksėdama žvelgė į gražų senosios žydų kalbos rašto raizginį ir vos girdimai šnibždėjo:

– Mieloji mano mamyte... Aš tokia vieniša, man taip sunku be tavęs. Sapnuoju tave beveik kasnakt ir per miegą tyliai verkiu. Tėtė gyvena su šiurkščia ir netašyta Jevdokija, kuri nežinia iš kur užgriuvo mums ant galvų. Ji nieko nemyli – nei manęs, nei Feigos. Vieną kartą taip talžė man per veidą, kad dėl mėlynių visą savaitę negalėjau išeiti į gatvę. Šitai kvaišai svarbiausia – kad tėtė daugiau vogtų. O tai, mamyte, gali blogai baigtis. Policija jau daug kartų lankėsi pas mus, ji nori sužinoti, su kokiais vagimis tėtė turi reikalų. Jis tyli, bet vis tiek tai blogai baigsis. Vienintelė, kuri, be tavęs, dar mane myli, žinoma, – ponia Helena. Turėtum ją prisiminti – ji mane mokė muzikos. O, be muzikos, dabar mudvi dar skaitome knygas prancūzų ir anglų kalbomis. Ji labai gera ir graži, toji ponia Helena...

* * *

Tašytais akmenimis grįsta Povonzkų gatvė buvo visa apdergta žąsų ir vištų, tai šen, tai ten gulėjo arklių mėšlo blynai. Dienos tvanka į vakarą tik paūmėjo, ir miestas nejprastai ištuštėjo: gyven-tojai slapstėsi nuo kaitros, vieni savo namuose, kiti gaivinosi vietinėje smuklėje.

Pageltusiomis kalkėmis nubalintas dviaukštis namas, kuriame gyveno Leiba Solomoniakas, atrode neprotingai didelis. Pro antro aukšto langą sklido guvi fortepijono muzika, pirmame aukšte buvo girdėti paties Leibos balsas, jis garsiai barėsi su tarnaitė Matriona.

– Klausyk, Matriona! Arba aš – aklas idiotas, arba tu – tiesiog stora tingi karvė! – rusiškai šaukė liesas nervingas Leiba, apsisaitęs, kaip ir dera tikinčiam žydui, juodu surdutu ir juoda jermolka.

– Veikiausiai vis dėlto pirmoji prielaida, pone Leiba. Suprantama, persiprašom, – atsikirto nutukusi Matriona, nardydama po kambarį beribėmis strėnomis ir tingiai perstatinėdama molio ašočius.

– Šiandien pat tave atleisiu! – galutinai prarado kantrybę šeiminkas. – Ne, rytoj, kai tik išvyks svečiai! Tučtuojau sutvarkyk namus, nes sudegsiu iš gėdos ir pažeminimo!

– Kiek jau kartų žadėjote, bet taip ir nesudegėte, – vėl atsikirto Matriona.

Iš savo miegamojo palengva išplaukė vyresnioji Leibos duktė, putli jaučiaakė Feiga, liūdnu priekaištingu žvilgsniu pirma dėbtelėjo į tarnaitę, po to – į tėvą.

– Oi, liaukitės, tėte, taip garsiai šaukti. Ir be to galva plyšta.

Gretimo kambario tarpdury kaipmat išdygo jaunatviška liūdna Jevdokija ir šeimyniškai apšaukė Feigą:

– Kaip tu elgiesi, vaikelis? Vyruvi darysi pastabas, o ne tėvui.

– Bus vyras, bus ir pastabų, – tingiai atsikirto Feiga ir vėl patraukė į miegamąjį. – O jums, madam Dunia, aš ne vaikelis, o ponija Feiga.

– Chamė!

– Iš tokios ir girdžiu!

– Leibikai, ar girdi, kaip tavo duktė kalba su pamote? – Jevdokija pasisuko į poną Salomoniaką.

– Feiga, – griežtai šūktelėjo jis, – arba atsiprašyk Dunios, arba dink!

– Geriau jau, tėte, dingsiu, – atsakė duktė ir užsidarė savo kambaryje.

* * *

Liesutė penkiolikmetė Sura sėdėjo savo kambaryje ir pasinėrusi į garsus skambino fortepijonu, nekreipdama jokio dėmesio nei į triukšmą apačioje, nei į vidurdienio tvanką. Per pauzę tarp akordų mergaitė staiga išgirdo kanopų kaukšėjimą, ratų girgždesį, o po to – pratisą vartų čirpimą. Ji paliko instrumentą ir dirstelėjo pro langą. Sura pamatė, kaip tėvas plačiai atvėrė vartus, ir į kiemą įdardėjo dengti ratai, traukiami dviejų arklių.

Leiba padėjo išlipti apkūniam vyriškiui, nuolankiai pakratė jam ranką, pasisveikino dar su kitu vyru, irgi atvažiavusiu tais pačiais ralais, tada nusivedė svečius į namus. Matriona ėmė uždarinėti vartus. Tarnaitei irgi dingus už durų, o ratams likus be priežiūros, Sura užpakaliniais laiptais nėrė žemyn ir puolė į kiemą.

Beveik nekvėpuodama mergaitė atsargiai apėjo ratus, dirstelėjo už sunkaus brezento ir išvydo daugybę ryšulių, maišų ir maišelių. Ji mikliai šmurkštelėjo vidun ir ėmė paskubom tyrinėti jų turinį. Ten buvo kažkokie papuošalai, indai, molinės ir porcelianinės figūrėlės, brangūs drabužiai. Staiga viename maišelių Sura užtaikė auksą, gausybę aukso: žiedų, apyrankių, vėrinių. Puikiai nusimanydama ji iš viso to lobio išsirinko stambiausią žiedą, paslėpė jį po suknele, iššoko iš vežimo ir žaibiškai spruko iš kiemo.

* * *

Siuvėja ponია Helena, jauna keturiasdešimtmetė gerai atrodanti moteris, kaip tik ant manekeno vilko pasiūtą suknelę, kai į jos namo duris kažkas pasibeldė. Moteris suskubo laiptais žemyn, bet nespėjo net prieiti prie durų, kai jos atsivėrė ir į priemenę įpuolė Sura. Mergaitė sustingo už poros žingsnių nuo ponios ir grakščiai padarė knikšą.

– Ponia Helena, ar galėčiau pabūti pas jus?

Siuvėja paliko manekena.

– Kas atsitiko, Sura?

Sura šleptelėjo į krėslą.

– Ponia Helena, aš prašiau jus nevadinti manęs tuo kvailiu vardu.

– Bet tą vardą tau suteikė tavo tėvai, tavo velionė mama!

– Nesvarbu. Man labiau patinka – Sonia.

– Gerai, Sonia. Ar išmokai etiudą, Sonia?

– Žinoma!

Sura-Sonia skubiai priėjo prie kampe stovinčio pianino, atsisėdo ant kėdutės ir pradėjo lengvai, gracingai skambinti. Ponia Helena stovėjo mergaitei už nugaros, švelniai šypsodama stebėjo, kaip toji skambina. Sonia užbaigė etiudą, klausiamai atsigrėžė į moterį, laukdama pagyrimo. Ši priėjo, paėmė jos delnelius, švelniai paglostė:

– Sonyte, mergaite, tu labai talentinga. Tavo tikrai aukso rankelės. Bet tau reikia daugiau dirbti, kad taptum garsia pianiste.

Sonia, atlošusi galvą, smagiai nusikvatojo:

– Gražu: Sonia Auksinės Rankelės! Noriu, kad visi mane taip vadintų – Sonia Auksinės Rankelės! Mamai būtų patikę.

– Kas girdėti jūsų namuose?

Sonia gūžtelėjo liesučiais petukais.

– Feigą išvijo dar vienas vyras.

– Už ką?

– Už tą patį. Už dar vieną meilužį.

Ponia Helena atidžiai pažvelgė į mergaitę:

– O tu ar žinai, kas tai yra – meilužis?

– Kaip nežinosiu? – susijuokė Sonia. – Kai tik Feiga įsigyja dar vieną vyrą, taip įsigyja dar vieną meilužį.

– O tėvas? Kaip jam einasi su Jevdokija?

– Nežinau. Aš su ta kvaiša nesišneku.

– Sonia!

– Atsiprašau, ponio Helena.

Sonia staiga nutilo, paslaptinai žvilgtelėjo į ponią siuvėją. Atsargiai pakišo ranką po suknele, ištraukė pavogtą žiedą ir parodė moteriai.

Toji paėmė papuošalą, kurį metą atidžiai jį apžiūrino.

– Iš kur jis?

– Radau.

– Radai? Juk tai labai brangus daiktas. – Ponia Helena delnais suėmė mergaitei veidelį, atsuko į save. – Tu tikrai jį radai, Sonia?

– Radau, – vylingai šyptelėjo Sonia. – Vežime žmonių, kurie atvažiavo pas tėvą. Maišelyje.

– Kitaip sakant... pavogei?

– Ten daug maišelių. Niekas nė nepastebės!

– Bet tu pavogei!

– Ponia Helena, – Sonia ėmė pasikliaudama savimi šnibždėti. – Aš nepavogiau. Aš tiesiog paėmiau vogtą. Juk mano tėvas perparoduoda vogtus daiktus, jam atveža, dažnai atveža... o jis paroduoda!

Ponia Helena gražino mergaitei žiedą ir griežtai tarė:

– Turi bemat grįžti namo ir žiedą padėti į vietą.

– Bet juk jie – sukčiai! Ir mano tėvas – sukčius! – sušuko Sonia.

– Nežinau, gali būti. Bet tu turi likti sąžininga mergaitė. Eik namo ir padaryk, ką liepiau. O rytdienai išmok kitą muzikinį etiudą.

– Gerai, poniam, – niūriai tarstelėjo mergaitė, vėl paslėpė žiedą po suknele ir pasuko durų link. – Sudie, poniam.

* * *

Soniai grįžus namo buvo gan tamsu. Kieme ji išvydo tėvą, vaikščiojantį su žibintu ir atidžiai žiūrintį sau po kojomis, lyg kažko ieškotų. Šalia jo trypinėjo apkūnusis svečias, kuris taip pat retkarčiais pritūpdavo, lazdele parausdavo kupstus ir dulkiną žolę. Netoliese žemę kapstė storulė Matriona.

– Ko jūs ieškote, tėtė? – paklausė Sonia, prisėdusi netoliese.

– Netrukdyk, eik miegoti, – burbtelėjo tėvas.

– Oi, lyg nežinotum, ko ieško tavo tėtė! – antrindama riktėlėjo Matriona. – Briliantą pametė, tai ir ieško.

– Jūs tikrai pametėt briliantą, tėtė? – nustebo mergaitė.

– Negadink galutinai man nervų, ir be to smegenys džiūsta. Miegot – pasakiau! – žydas prarado kantrybę.

– Kam jūs rėkiate ant vaiko, Leiba? – įsikišo svečias. – Tegul dukrelė mums padeda, jos akis skvarbi. – Ir paaiškino Soniai: – Mes pametėme labai brangų daiktą, vaikeli. Gaila bus, jei nerasime.

– Rasim, – tvirtai atrėžė mergaitė ir įniko rausti žemę.

– Ji tai ras! Toji būtinai ras! – prunkštelėjo Matriona.

Sonia nepastebimai iš po suknelės išsitraukė žiedą ir numetė sau po kojomis.

– Štai! – tarė. – Jūs šito daikto ieškojote?

– Ir atsitik šitaip! – apsidžiaugė Matriona. – O aš ką sakiau?

Apkūnusi svečias paėmė žiedą iš mergaitės rankų, prikišo prie akių.

– Gudruolė, – dėkingas paglostė jai galvą. – Tai labai brangus daiktas. Jis vertas visko, ką tavo tėvui atvežiau. – Ir susijaudinęs paklausė: – Kuo tu vardu, vaikelį?

– Sonia, – nusišypsojo ji. – Sonia Auksinės Rankelės.

– Kokia Sonia? Kokios auksinės rankelės?! – pasipiktino Leiba. – Kam tu dumi akis suaugusiam žmogui, Sura?

– Jūsų dukters laukia didelė ateitis, – pastebėjo svečias. – Jos aštri akis ir tikrai auksinės rankelės.

Vyrai įėjo į namus, Sonia pasuko už kampo užpakalinių laiptų link, atvėrė gurgždančias duris ir kaipmat buvo nustverta Jevdokijos. Pamotė kietai sugriebė ją už alkūnės ir pritraukė prie savęs.

– Prisipažink, vaike, tai tu pavogei žiedą?

– Ką jūs, ponია Dunia? – bandė ištrūkti Sonia. – Radau jį ir atidaviau ponui. Paklauskite tėtės!

– Iš pradžių pavogė, paskui rado. Tu vagilė, vaike.

– Nestvarstykite manęs taip, ponია!

Pamotė neatleido gniaužtų.

– Įsidėmėk, vaike, mano namuose niekas neturi dingti. Vok kur patinka, tik ne čia. Pastebėsiu – užmušiu.

Netikėtai Sonia nustūmė Jevdokiją nuo savęs, su pikta pašaipa tarstelėdama:

– Žiūrėk, Dunka, kad tik aš tavęs neužmuščiau.

Ir tyčia neskubėdama užlipo viršun į miegamąjį.

* * *

Sonia pabudo nuo smarkių smūgių į vartus. Jie pasikartojo, tada pasigirdo šūksniai lenkų kalba:

– Atidarykit! Nedelsdami atidarykit, pone Solomoniakai! Policija! Atidarykit, pone Solomoniakai!

Mergaitė išsliuogė iš patalo, pribėgo prie lango iš antro aukšto pažiūrėti, kas čia dedasi. Kieme buvo tuščia, vakarykščiai svečiai išvažiavę. Tik apsimiegojusi Matriona stirksojo atsilapojusiais naktiniais marškiniais ir rėkė visu balsu:

– Ko jūs laužiatės, velnio išperos?! Vartus išgriausite!

Mergaitė pamatė, kaip iš namo baltais apatiniais išbėgo tėvas ir nuskubėjo prie vartų.

– Atkelsiu, tuojau atkelsiu! Kas ten? Kas nutiko? Matriona, dink tuojau!

Matriona nenorom pasitraukė iš kiemo. Leiba atkėlė vartus, ir į kiemą sugužėjo gal dešimt policininkų.

– Ko jums reikia, ponai? – Leiba bandė suturėti nekviestus svečius. – Prašom paaiškinti, ponai, savo vizito tikslą.

Policininkai jį nustūmė ir ryžtingai patraukė į namą. Name persigandusi ėmė klykti Matriona, policininkai spyriu atidarė duris, nugarūdo į šalį ūbaujančią tarnaitę. Leiba neatsiliko, bandydamas sulaikyti nors vieną atėjūną. Jis suglumęs dirstelėjo į išeinančią iš namo Jevdokiją ir staiga pastebėjęs visai greta neaukštą apylyesį poną civiliais drabužiais įsikibo į jį.

– Nužemintai meldžiu jus, pone karininke, paaiškinkit vargšui Leibai, ką tikitės rasti jo skurdžioje troboje?

Liesasis dėbtelėjo į jį ir eidamas sviedė:

– Tau geriau žinoti, ką tikimės rasti!

Sonia užsimetė kažkokią palaidinę ir nubėgo laiptais žemyn. Pakeliui jos vos neparvertė trys policininkai, puolantys į miegamuosius. Mergaitė atsitraukė, praleisdama naktinius svečius, ir nuskubėjo į svetainę, iš kur sklido bildesys.

Svetainėje Leiba ir jį apsupusios moterys sutrikusios stebėjo, kaip išsijuosę triūsė policininkai. Jie traukė komodas ir skrynias, daužė indus, vertė baldus ir net juos laužė, kažko ieškojo po čiužiniais, po grindų lentomis, tamsiame rūsyje. Sonia, prisišliejusi prie vyresniosios sesers, laukė košmaro pabaigos. Matriona tarpais išpuldavo į priekį ir pasipiktinusi pastatydavo kokią nors daiktą į vietą.

– Ko skeryčiojat letenomis?! Tvarkyti tai man teks! Kad jūs su-
degtumėt!

Sonia stovėjo šalia Feigos, nuo viso to neatplėšdama akių.

– Ponai, maldauju! Nereikia daryti jovalo! – šaukė Leiba, blaš-
kydamasis tarp policininkų. – Kas man duos pinigų remontui? Ant
ko miegos mano vargšai vaikai? Nereikia laužyti baldų, ponai! Ne-
griaukite sienų! Pasakykit, ko ieškote, ir aš jums viską atnešiu ant
lėkštelės, ponai!

Į jį nekreipė jokio dėmesio, keletą kartų smarkiai pastūmė, o
liesasis policininkas taip jam trenkė, kad Leiba nuskriejo prie savo
vaikų.

– Matai, – gailiai paaiškino aukštaūgei Feigai, – tavo tėvas krei-
piasi į juos kaip į žmones, o jie muša jį kaip gyvulį.

– Taigi jie patys elgiasi kaip gyvuliai! – neištverė Matriona.

– Tuoju man užsičiaupk! – apšaukė ją Leiba.

Sonia prisišliejo prie tėvo ir suvapėjo:

– Ar jie ką nors ras?

Tėvas baugiai į ją dirstelėjo ir vos pastebimai neigiamai papurtė
galvą. Prie jų kaipmat prišoko liesasis ponas:

– Apie ką paklausei tėčio, mergaite?

Sonia tylėjo, spoksodama į poną didelėmis nemirksinčiomis
akimis.

– Ji paklausė, – įsiterpė Leiba, – ar gali pasitraukti mažam rei-
kalui.

– Aš ne pono klausiu, o panelės. Ką panelė pasakė savo tėčiui?

Sonia tylėjo.

– Ją prispyrė mažas reikalas, – vėl įsikišo Matriona. – Mažas
reikalas, pone karininke!

– Matriona! – pratrūko Leiba.

– Oi, nešaukit ant manęs, jei policininkų išsigandot, – atsikirto
toji.

– Pone viršininke, – prašneko Feiga, – palikite vaiką ramybėje.

– Netrukdykite, ponia. Aš vykdau apklausą.

– Jūs turite vaikų? – nesiliovė Feiga.

– Turiu, du, – atsakė policininkas. – O jie čia kuo dėti?

– Atsidurtų jie šito vaiko vietoje, tai ne tik apsisiusiotų, bet ir apsikakotų.

Sonia prunkštelėjo į kumštį. Leiba persigandęs pažvelgė į vyresniąją dukterį, o Jevdokija nuo priešpriešinių durų smerkiamai palingavo galvą.

* * *

Buvo gili naktis. Namas policininkų pastangomis virto jovalyne – viskas išmėtyta, sulaužyta, sugriauta. Iš namiškių niekas nemiegojo: nei Jevdokija, nei Feiga, nei Sonia. Seserys sėdėjo ant lovos lūženu, pamotė vis dar stovėjo tarpdury. Matriona statė į vietą kažkokius daiktus. Visi sekė kvotą, kurią vykdė ponas civiliais drabužiais.

Leibai už nugaros stovėjo keli policininkai. Pats jis sėdėjo ant lūženos, kurią vargiai pavadintum kėde. Vyriškis civiliais drabužiais įsitaisė priešais. Jis žvelgė į seną žydą atidžiai, kiek priešišškai.

– Tai kaip, pone Leiba? Prisipažinsime ar dar kartą kvaršinsit man galvą?

Tas kaltai nusišypsojo ir sutikdamas linktelėjo.

– Aišku, prisipažinsiu, pone karininke. Tik pirma paaiškinkit, dėl ko turėčiau prisipažinti?

– Kelintą kartą mane matote?

– Savo name?

– Taip, savo name.

– Turbūt pirmą... Žinote, aš senas ligotas žmogus ir blogai įsi-menu veidus. Ypač tokius.

– Priminsiu – penktą. Mįslė: ko aš taip dažnai pas jus lankausi drauge su savo žmonėmis?

Leiba gūžtelėjo pečiais, nusišypsojo:

– Tikriausiai kažkas čia jums krito į akį. Gal net mano vyriausioji dukterė.

Ponas karininkas nukreipė pasiūlykštėjimo kupinas akis į įsitempusią Feigą, prisitraukė prie pat Leibos ir sušvokštė:

– Vogtų daiktų supirkimas, perpardavimas, kontrabanda. Padirbti pinigai. Visa tai kabo ant tavęs. Ir aš nustversiu tave, Leiba. Šiandien nenustvėriau – nustversiu ryt.

Tas pliaukštelėjo delnais per liesas šlaunis, pakėlė akis į lubas ir suaimanavo:

– Dieve mano, Dieve mano, už ką tu mane baudi? – Ir suglumęs paklausė karininko: – Norėtuši žinoti, kas jums pripliurpė apie mane tokių kvailysčių?

– Tvoros turi ausis, o namai – akis.

Leiba netikėtai pravirko:

– Kad tos ausys nuvystų, o akys susprogtų! Ar nematote, pone karininke, kokiam skurde gyvena vargšas Leiba ir jo nelaimingi vaikai?!

– Pone karininke, – neištvėrė Matriona, – nustokite tyčiotis iš seno žmogaus.

– Nutilk pagaliau! – Leiba nutaisė rūstų veidą. – Jei garbingam žmogui malonu tyčiotis, tegul tyčiojasi. Man net patinka. Aš dėkoju Dievui, kad pasiuntė į mano namus tokį gerą žmogų.

Ponas karininkas pašapiu žvilgsniu dėbtelėjo į paniurusią šeimynėlę, išmeigė akis į patį Leibą.

– Kada iš tavęs išvažiavo vagys?

– Vagys?! Iš manęs, doro žydo? Jūs, pone karininke, laikote mane visišku banditu! Kaip galima į judėjų namą įsileisti vagis?

– Vagys išvažiavo iš tavęs prieš dvi valandas, – pabrėžtinai ištarė karininkas.

– Dieve mano! – Leiba iškėlė rankas. – Jeigu jūs žinojote, kada jie išvažiavo, tai kodėl jų nesulaikėte? O Dieve! Ir tokie žmonės dirba policijoje!

– Ką pasakei? – pabalo ponas karininkas.

– Pasakiau, kad jei būčiau jūsų viršininkas, jūs jau seniai būtumėt marširavęs, gavęs žemesnį laipsnį. Be antpečių! – prunkštelėjo žydas ir, gūžtelėjęs pečiais, pridūrė: – Tik pamanyk, žinojo, kad lankėsi vagys, ir nesulaikė. Pogromą užtaisė vargšui žydeliui!

Liesasis kurį metą tylėdamas žiūrėjo į pašapių Leibos veidą ir netikėtai trenkė. Smarkiai, į patį tarpuakį. Leiba parvirto ant grindų, karininkas pašoko nuo kėdės ir leidosi spardyti jį auliniais batais.

– Šaipytis iš pono karininko? Tyčiotis? Še tau, žydiška smarve! Matriona suklykė, Feiga pripuolė gelbėti tėvo.

– Ką darote?! Juk užmušite jį!

Sonia irgi pašoko, dantis suleido karininkui į šlaunį, taikydamosi nagais sudraskyti jam veidą.

– Kad tu nudvėstum, pone! – klykė ji. – Kad tu nudvėstum!

Policininkai stūmė šalin dukras, karininkas bandė išsisukti nuo Sonios nagu, toliau su įsiūčiu daužydamas ant grindų gulintį Leibą. Matriona stvėrė šepetį su šlapiu skuduru, taikydamosi juo pasiekti policijos karininką. Tik Jevdokija taip ir liko stovėti kur buvusi, pašaipiai stebėdama reginį.

* * *

Naktis lengvai nusruveno į rytą. Feiga ir Sonia sėdėjo tamsoje svetainėje ant sulaužytų dėžių, neatplėšdamos akių nuo tėvo miegamojo. Vyresniosios sesers suknelė buvo suplėšyta, Sonios veidas raudonavo nuo kraujosruvų. Nuošalyje tyliai verkšleno Matriona.

Miegamojo durys prasivėrė ir iš jų išėjo daktaras su sakvojažu, lydintas Jevdokijos. Jis pažvelgė į pakilusias dukras, nukreipė žvilgsnį į pamotę.

– Yra rimto pagrindo tikėtis blogiausio.

– Blogiausio – kam? – paklausė Feiga.

– Jums. O ponui Leibai – geriausio. Po valandos kitos jis jau gali atsidurti svečiuose pas patį Viešpatį Dievą.

Matriona prapliupo visu balsu. Feiga aiktelėjo ir palengva nuslydo nuo sienos. Sonia prilaikė ją už peties. Jevdokija sviedė šaltą žvilgsnį į dukras ir mostu pakvietė daktarą sekti paskui ją. Eidama pro duris, smarkiai stumtelėjo Matrioną, ir ši kaipmat nutilo.

Prie namo vartų pamotė padavė pinigų daktarui už vizitą.

– Ar dar užeisite pas mus, pone daktare?

– Jei atsiras reikalas.

Daktaras nuėjo, svetainėje liko trise – Matriona, Feiga ir Sonia. Pamotė grįžo, vėl nužvelgė mergaites ir ramiai, tvirtai ištarė:

– Noriu perspėti štai dėl ko: mano namuose nevalia ištižti. Iškeliaus tėvas – liksiu aš. O aš sugebėsiu iš jūsų padaryti žmones.